

JUDO ȘI PROVOCĂRILE NOILOR EDUCAȚII

Conf dr Ion Ene Mircea ieemircea@yahoo.com

ABSTRACT

Întreaga muncă educativă a profesorilor / antrenorilor, deci și a celor care predau JUDO, vizează cu prioritate educarea caracterului și cristalizarea personalității. Activitatea copiilor / tinerilor, în lecțiile de antrenament poate contribui la formarea principalelor trăsături ale caracterului, în mod deosebit a celor de voință și a unor trăsături morale care sunt solicitate, mai ales, în relațiile specifice judo-ului.

Cuvinte cheie: educație, caracter, personalitate.

Aspecte ale sistemului educațional actual

- *Sistemul educațional actual aduce foarte multă informație, de cele mai multe ori inutilă.*

Copiii și tinerii învață cum să opereze cu fapte logice, dar nu știu cum să abordeze eșecurile. Învață să rezolve probleme de matematică, dar nu știu să-și rezolve conflictele existențiale. Sunt antrenați să facă calcule fără să greșească, dar viața este plină de contradicții și probleme care nu pot fi calculate. Acest lucru se întâmplă pentru că inteligența lor a *fost blocată*, noi ne-am transformat în mașini de muncit, iar pe ei îi transformăm în mașini de învățat.

- ***Utilizarea greșită a funcțiilor memoriei***

Prin sistemul educațional actual memoria copiilor este transformată într-un depozit de informație inutilă, iar excesul acesteia blochează inteligența copiilor și bucuria lor de a trăi. Cea mai mare parte a informațiilor pe care le acumulăm nu vor fi folosite niciodată. Numărul actual de școli este mai mare decât în orice altă epocă, însă acestea nu produc persoane care gândesc, și nu e de mirare că elevii au pierdut plăcerea de a învăța. Pe de altă parte, mediile de informare îi seduc cu stimuli rapizi, gata preparați, care îi transportă pe tineri, fără ca ei să facă vreun efort, în mijlocul diverselor aventuri - sportive, de război, politice sau sentimentale. Bombardamentul acesta de stimuli care vin prin televiziune și internet acționează asupra subconștientului, mărindu-le nevoia de plăceri în viața reală. Astfel în timp ei nu mai găsesc plăcere în micii stimuli ai rutinei zilnice și vor căuta stimuli tot mai puternici, trebuind să facă foarte multe lucruri pentru a avea puțină plăcere. Toate acestea generează personalități fluctuante, instabile și nemulțumite.

- ***Informăm și nu formăm***

Noi nu îi formăm pe tineri, ci doar îi informăm. Ei cunosc tot mai mult despre lumea în care se află, dar nu știu mai nimic despre lumea lor interioară. Educația este tot mai lipsită de ingredientul emoțional și produce tineri care rareori știu să își ceară iertare, să își recunoască limitele sau să se pună în locul celorlalți. Care este rezultatul? O generație de copii și tineri mai bolnavă psihic decât oricare alta din istoria umanității: copii depresivi, preadolescenți și adolescenți care dezvoltă obsesii, sindroame de panică, timiditate, fobii sau agresivitate. În plus, tot mai mulți dintre ei caută plăcerea de moment în consumul de tutun, alcool și droguri.

De ce judo ?

- *contribuie la menținerea și întărirea stării de sănătate;*
- *asigură antrenarea reflexelor și reacțiilor fizice și psihice;*
- *asigură un bun sistem de autoapărare;*
- *practicarea cu regularitate conduce la încrederea în sine și relaxare;*
- *contribuie la formarea unei filosofii practice de viață;*
- *utilizează exerciții pentru respirație și meditație;*
- *contribuie la dezvoltarea concentrării;*
- *contribuie la ridicarea condiției fizice;*
- *în dojo (sala de antrenament) poți întâlni oameni interesanți, cu caracter puternic;*
- *asigură un mod plăcut de a-ți petrece timpul.*

Rolul antrenorului în modelarea personalității sportivilor

- Fiecare antrenor trebuie să cunoască și să folosească climatul și mijloacele activității educative în toate momentele în care se găsește împreună cu sportivul său, adică în antrenamente, competiții și cantonamente.
- Eficiența acestor mijloace cu acțiune simultană este determinată în mare măsură de către antrenor. În calitate de conducător al procesului de pregătire, acesta exercită o influență nemijlocită asupra sportivilor prin felul său de a se manifesta, prin exemplul propriu, prin poziția față de evenimentele sociale și sportive, prin concepția față de muncă, prin atitudinea față de bunurile colective, prin atașamentul față de club. Această influență se manifestă indiferent dacă antrenorul își dă seama de ea sau nu.
- În funcție de intensitatea trăirilor morale și profesionale, antrenorul influențează pozitiv sau negativ procesul de formare și dezvoltare al personalității sportivului. Pornind de la manifestările relativ constante ale sportivului în timpul antrenamentului sau competiției, antrenorul prin intervențiile sale, aplică în mod creator și adecvat principiile educative, folosind mijloacele curente ale practicii pedagogice sau variante ale acestora, cum ar fi:
- analiza situației în care s-a produs fenomenul cu indicarea laturilor sale pozitive și negative;

- trasarea sarcinilor (ajutorul dat partenerului, organizarea colectivului sau acțiunii, acțiunea motrică specifică etc.), prin rezolvarea căruia sportivul își dă seama de consecințele conduitei sale greșite sau de justetea atitudinii pe care trebuia să o adopte;
- musturarea, cu explicațiile necesare sau chiar eliminarea din colectiv pe timp limitat sau îndelungat;
- elogierea (în variantele ei cunoscute) în colectivele mai mici sau mai mari;
- dezbateră pe teme etice, educative, care-i permit analiza, dezvoltarea și chiar manifestarea trăsăturilor pozitive de personalitate etc.

Care sunt aceste așteptări în plan social?

- ☉ *educarea realismului judecăților de valoare privind limitele propriei capacități prin confruntarea în plan social și individual.*

Stimularea capacităților de voință și a trăsăturilor de caracter care ordonează pe o axă polară trăsături ca: îndrăzneală și prudență, încrederea și îndoiala, respectul colectivității și afirmarea individualității, loialitatea în întrecere desăvârșită prin respect, prietenie, onoare, cinste și dorința de a învinge. Prin toate aceste atribute, JUDO, artele marțiale în general, devin cele mai concrete și reale premise ale construcției personalității morale;

- ☉ *dezvoltarea relațiilor de prietenie și înțelegere mutuală între oameni, a spiritului internaționalist opus raționalului îngust și exclusivist, șovinismului și rasismului (vezi provocările noilor educații)*

Toate obiectivele și direcțiile menționate vin în sprijinul ideii potrivit căreia promovarea de către profesori și antrenori a unei activități sportive moderne, științifice se constituie ca un domeniu de mare valoare socială.

- Dezvoltarea capacităților motrice se desfășoară simultan cu dezvoltarea psiho-morală generală, în structura căreia calitățile volitive ocupă un loc special.
- Pe măsură ce i se vor forma sportivului structuri motivaționale pozitive, capacități motrice deosebite, cunoștințe și capacități de autoreglare, el va participa la stabilirea obiectivelor și a metodelor de pregătire. În acest mod se realizează stimularea optimă a sportivului și implicit, se poate vorbi de trecerea la autoeducație în planul personalității lui.

CONFERINTA DE ARTE MARTIALE JAPONEZE – CLUJ NAPOCA 20 NOIEMBRIE 2010

- *Eficiența muncii educative a antrenorului nu constă numai în aceea că formează în mod corect și trainic trăsăturile personalității sportivului, ci și în faptul că îl ajută să se formeze treptat pe sine, creând astfel premisele ca sportivul să devină apt să educe la rândul său pe alții.*
- Acesta este marele câștig al muncii educative ce însoțește activitatea sportivă de performanță.
- În cadrul sportului de mare performanță, antrenorul are sarcini similare cu acelea ale unui excelent profesionist și educator. El acționează într-un mediu social larg a cărui complexitate este determinată de existența ființei umane (sportivul) și a grupului de educatori care-și conjugă eforturile lor formative (școala, familia, mediul social); antrenorul reprezintă subiectul acțiunii instructiv-educative.

ROLUL ANTRENORULUI schema structurală a calităților PEDAGOGICE

<i>Calități constructive</i>	<i>Calități organizatorice</i>	<i>Calități de comunicare</i>	<i>Calități didactice</i>	<i>Calități gnostice</i>
<i>Anticipație pedagogică</i>	<i>Capacitate de orientare adecvată în situația creată</i>	<i>Capacitatea de a obține prestigiu în activitate</i>	<i>Capacitatea de a vorbi logic, calm și expresiv</i>	<i>Capacitatea de a interpreta informația perceptivă</i>
<i>Imaginație pedagogică</i>	<i>Capacitatea de a pretinde și de a ține spre realizarea obiectivelor</i>	<i>Capacitatea de a dirija propriile sentimente și dispoziții</i>	<i>Expresivitatea emoțională</i>	<i>Capacitatea pentru simpatie și empatie</i>
<i>Capacitatea structurării corecte a materialului didactic și a activității viitoare</i>	<i>Capacitatea de autoorganizare</i>	<i>Tactul pedagogic</i>	<i>Capacitate pentru articulare clară</i>	<i>Observarea pedagogică</i>
	<i>Capacitatea de a regla relațiile din cadrul grupei</i>	<i>Inițiativa în comunicare</i>	<i>Capacitate de a diviza tempo-ul vorbirii</i>	<i>Gândirea logică</i>
			<i>Capacitatea de a dirija volumul vorbirii</i>	
			<i>Capacitatea de a dirija pantomima</i>	
			<i>Capacitatea de a dirija mimica</i>	
			<i>Capacitatea de a dirija atenția elevilor</i>	

Rolul antrenorului nu ar trebui să se limiteze doar la o simplă transmitere de informații cu caracter de specialitate, ci mai degrabă la o îmbinare eficientă și echilibrată a acestora cu informații și mai ales modele comportamentale care să contribuie la o formare și dezvoltare armonioasă a sportivului sub aspectul tuturor componentelor personalității, astfel încât acesta,

prin intermediul influențelor care acționează asupra lui să poată aduce o contribuție pozitivă societății.

Ce și cum se poate educa prin judo ?

- Ca aspecte educative judo se remarcă încă de la începutul lecțiilor prin ritualul de „salut” care are o semnificație de *respect* deosebit purtat antrenorului, sălii de judo (Dojo), tatami, partenerului de lucru, adversarului.
- Educația în a respecta *normele de igienă* corporală și colectivă reprezintă o datorie atât față de sine cât și față de colegi.
- Examenele pentru acordarea centurilor colorate pot și trebuie să devină momente pentru educarea *atitudinii corecte față de muncă*, pentru perfecționare și autodepășire continuă.
- În direcția pregătirii, judoka trebuie să învețe procedeele tehnice *nu în mod mecanic ci logic*. În acest fel se dezvoltă la sportivi capacitatea de a discerne eficacitatea celor învățate, *capacitatea de gândire și anticipare*, de analiză a situațiilor concrete de luptă și de *rezolvare a lor rapidă*.
- *Jocul și ulterior lupta propriu-zisă (SHIAI)* educă la sportivi *voința de a învinge, curajul, stăpânirea de sine, calmul* de a suporta durerea în unele cazuri, capacitatea de a ști permanent situația din luptă, *capacitatea de a rezolva eficient situațiile ivite*, cu alte cuvinte un ansamblu de calități psihice utile și în viața cotidiană.
- Se educă în același timp acel *simț al comportării morale* față de adversar, fiecare având grijă să nu pericliteze sănătatea și integritatea corporală a partenerului, *fair play*-ul sau cinstea de a recunoaște înfrângerea printr-o apreciere reală și gândită.
- Privit în ansamblu, se poate afirma că principala caracteristică a judo-ului o constituie *dinamismul deosebit* în care se desfășoară întâlnirile. Diferențele mari ce apar în maniera de desfășurare a luptei pe parcursul unei întâlniri reflectă alternarea rapidă a acțiunilor ca urmare a creșterii mobilității corticale.
- Pe tatami se desfășoară o luptă continuă cu *solicitarea gândirii* ce impune totodată și o dozare permanentă a efortului.

Activitatea sportivă de performanță îi supune pe tinerii judoka la anumite eforturi planificate, îi obișnuiește cu succese cât și cu insuccese, le dă marea satisfacție a

autodescoperirii limitelor și calităților, îi obișnuiește să se descurce singuri în anumite situații și să colaboreze cu colegii, toate acestea pregătindu-i pentru viitor.

CONCLUZII

- Utilizarea mijloacelor specifice judo-ului în pregătirea fizică și psihică a elevilor, contribuie la diversificarea modalităților de realizare a procesului instructiv-educativ.
- Judo, artele marțiale în general pot fi de ajutor, nu pot însă înlocui valoarea personală a practicanților.
- Cunoașterea elevilor reprezintă o necesitate de maximă însemnătate pentru asigurarea EFICIENȚEI procesului instructiv-educativ, ea răspunzând unor necesități concrete și multiple dintre care menționăm câteva :
 - cunoașterea specificului particularităților de vârstă și sex, pentru orientarea generală a procesului pedagogic;
 - stabilirea scopului, alegerea mijloacelor de instruire, selectarea căilor de stimulare cu alte cuvinte, adaptarea regimului școlar-educational la particularitățile individuale ale elevilor pentru obținerea randamentului maxim
 - structurarea și cristalizarea personalității elevilor în conformitate cu “modelul” cerințelor sociale;
 - dezvoltarea la elevi a dorinței și posibilităților de autocunoaștere și pe baza aceasta a nevoii de autoeducare și autoinstruire.

Profesorilor de educație fizică și /sau antrenorilor, li se cer – în raport cu alte specialități – cunoștințe mai avansate în direcția consilierii psihologice a elevilor, a conducerii pedagogice a colectivului sau grupelor aflate în pregătire, în acțiuni organizate în interiorul sau în afara procesului didactic.

Iată în opinia specialiștilor cele șapte păcate ale educației

- 1. A corecta în public.*
- 2. A exprima autoritatea cu agresivitate*
- 3. A fi excesiv de critic: a obstrucționa copilăria celui educat*
- 4. A pedepsi la furie și a pune limite, fără a da explicații*

5. A fi nerăbdător și a renunța să mai faci educație

6. A nu te ține de cuvânt

7. A distruge speranța și visele

Bibliografie:

1. Cucos, Ctin., (coord.), 1998, Psihopedagogie, Ed. Polirom, Iași
2. Dave, R., H., 1991, (în traducere), Fundamentele educației permanente, Ed..Didactica și Pedagogică, R. A., București.
3. Delors, J., (coord.), 2000, (în traducere), Comoara launtrică, Ed. Polirom, Iasi
4. Mihailescu, L., 2008, Calitate în educatie - o abordare pragmatică, Caled 1, Ed.Universitatea din Pitești
- 5.Vaideanu, G., 1988, Educația la frontiera dintre milenii, Ed.Politica, București
6. Vaideanu, G.,1996, UNESCO –50 Educație, Ed.Didactică și Pedagogica, R. A.,București